

UNHCR
The UN Refugee Agency

UČÍME O UPRCHLÍCÍCH

**6–9
LET**

**NÁVODY
K ČINNOSTEM**

Další materiály naleznete na unhcr.org/teaching-about-refugees

© 2017 UNHCR

NEŽ ZAČNETE

Poznámka o zapojení uprchlíků, žadatelů o azyl a migrantů při plánování hodiny.

Než se pustíte do výukových činností na téma uprchlictví, mezinárodní ochrany, národnosti a migrace, zamyslete se nejdříve nad tím, jaké žáky máte ve třídě. Nejsou někteří z nich sami uprchlíci, žadatelé o azyl nebo osoby bez státní příslušnosti?

Pokud ano, možná byste si s nimi, a případně i s jejich rodiči (v závislosti na věku žáků), měli promluvit. Do hodin pak můžete zpracovat náměty a zpětnou vazbu, kterou od nich získáte, a v případě, že s tím budou výslovně souhlasit, je můžete nechat odpovídat na otázky spolužáků či volně o daném tématu hovořit.

Osoby bez státní příslušnosti jsou osoby, které nemají žádné státní občanství. Taková situace může nastat v řadě případů. Některé státy například nepřiznávají příslušníkům určitých

etnických nebo náboženských skupin státní občanství, či dítěti, které se narodí mimo hranice státu původu rodičů, nepřízná občanství ani stát původu rodičů, ani stát místa jeho narození. V celé řadě zemí platí zákony, které neumožňují, aby děti získaly státní občanství automaticky podle matky.

Osoby bez státní příslušnosti mohou mít ztíženu možnost požívání základních lidských práv, jako je právo na vzdělání, zdravotní péči, zaměstnání, svobodu pohybu a další. V důsledku toho často čelí překážkám a narůstá v nich pocit zklamání.

Máte-li ve třídě dítě bez státní příslušnosti, slova jako „země“, „národnost“ a „státní příslušnost“ používejte opatrně. Můžete je nahradit výrazy jako „tvůj domov“ nebo „tvoje kultura“.

VÝUKOVÉ ČINNOSTI

Níže je popsáno několik činností, s jejichž pomocí mohou vaši žáci uplatnit nově nabyté znalosti o problematice uprchlictví v praxi.

ZÍSKANÉ ZNALOSTI A DOVEDNOSTI

1 | Příležitost pro děti a jejich rodiny, jak se seznámit a učit se spolu žít.

Uspořádejte jednou měsíčně před vyučováním snídani pro učitele, rodiče z nově přichozích uprchlických rodin a další přátele školy.

ZÍSKANÉ ZNALOSTI A DOVEDNOSTI

2 | Porozumění, že přijít do nové třídy není snadné.

Otevřete diskusi na téma, jaké to je začínat v nové škole jako cizinec.

1. krok: Nechte žáky, aby si sami zvolili, v čem by chtěli poradit. Může to být například, co mám dělat po příchodu do třídy, co mám dělat o přestávce, co si mám vzít s sebou do školy atd.

2. krok: Děti mohou pro nové spolužáky sepsat průvodce (třeba obrázkového) po třídě a škole.

Doporučené závěrečné shrnutí k diskusi: „Začít chodit do nové školy může být velmi těžké. Je dobře, že jsme se všichni zamysleli, jak můžeme novým žákům v naší třídě pomoci. Díky za vaši laskavost.“

ZÍSKANÉ ZNALOSTI A DOVEDNOSTI

3 | Schopnost spolupracovat v zájmu společných cílů. Vědomí, že příspěvek každého je nějak důležitý.

Zapojte žáky do společné kreativní činnosti na téma uprchlictví a výsledky prezentujte v rámci školy nebo i v jejím širším okolí (pozvěte například rodiče nebo uspořádejte představení pro jiné třídy).

Příklad 1: Výstava vlastních prací

Příklad 2: Taneční nebo divadelní představení

Příklad 3: Recitace básní

Příklad 4: Kniha povídek

Doporučené závěrečné shrnutí k diskusi: „*Děti, byly jste skvělé a každý z vás má na výsledku svůj podíl. Je pro nás všechny velmi cenným poučením, že příspěvek každého z nás je nějak důležitý.*“

ZÍSKANÉ ZNALOSTI A DOVEDNOSTI

4 | Příležitost pro děti a jejich rodiny, jak se seznámit a učit se spolu žít.

Uspořádejte na začátku školního roku uvítací odpoledne nebo pořádejte každý měsíc pravidelné snídane pro nové žáky s rozmanitým programem tak, aby měli všichni příležitost společně se seznámit a zapojit se. Děti mohou připravit hry, nápoje a jídlo nebo na uvítanou zazpívat písničku.

ZÍSKANÉ ZNALOSTI A DOVEDNOSTI

5 | Schopnost spolupracovat v zájmu společných cílů. Vědomí, že příspěvek každého je nějak důležitý.

Společně s dětmi vytvořte knížku nebo kreslený komiks na základě příběhů, které děti vymyslely a přednesly nebo napsaly (pro děti ve věku 7–9 let). Příběhy mohou být o:

1. osobních zkušenostech,
2. o tom, jaké to je pro uprchlické děti přijít do nové školy, do nového města nebo do nové země (na základě informací získaných ve škole).

Knížku můžete věnovat školní nebo místní knihovně. Každé dítě může dostat jeden výtisk.

Doporučené závěrečné shrnutí k diskusi: „*Děti, byly jste skvělé a každý z vás má na naší nádherné knížce svůj podíl. Je pro nás všechny velmi cenným poučením, že příspěvek každého z nás je nějak důležitý.*“

ZÍSKANÉ ZNALOSTI A DOVEDNOSTI

6 | Soucítění s dětmi nově příchozích rodin uprchlíků a s jejich situací.

Napište uprchlickým dětem, které se chystají jít do školy, dopisy o tom, co tam na ně čeká první den nebo první týden. Dopisy můžete přeložit do mateřského jazyka dotčených dětí.

Doporučené závěrečné shrnutí k diskusi: „*Díky za tyhle dopisy pro děti, které k nám právě přišly. Je důležité, abychom přemýšleli o situaci druhých, když můžeme.*“

ZÍSKANÉ ZNALOSTI A DOVEDNOSTI

7 | Poznání situace nově příchozích dětí, které v naší zemi žádají o azyl.

Některá přijímací střediska nabízejí možnost seznámit se s azylovými postupy.

- 1. krok:** Obráťte se na nějaké konkrétní přijímací středisko a zjistěte si, zda nenabízí možnosti, jak děti seznámit s jeho organizací a azylovým řízením.
- 2. krok:** Některá střediska mohou nabídnout vyslání svého zástupce do třídy nebo školy a v některých zemích mohou existovat i další možnosti spolupráce s mladými lidmi ve střediscích, například dopisování si nebo uspořádání fotbalového utkání či jiných soutěží.
- 3. krok:** Zjistěte si, jaké jsou možnosti dozvědět se více o životě dětských žadatelů o azyl ve vaší zemi.

Doporučené závěrečné shrnutí k diskusi může zahrnovat poděkování těm, kdo se zúčastnili návštěvy nebo přispěli k realizaci dané aktivity.

ZÍSKANÉ ZNALOSTI A DOVEDNOSTI

8 | Uvědomění si, že některé děti mohou potřebovat materiální nebo sociální pomoc, na kterou můžeme přispět finanční sbírkou.

Zorganizujte společné pečení, vystoupení nebo jinou akci spojenou s finanční sbírkou a získané peníze zašlete místní organizaci, která pracuje s uprchlíky.

Doporučené závěrečné shrnutí k diskusi: „*Díky všem dětem, které se podílely na zdaru našeho projektu.*“

ZÍSKANÉ ZNALOSTI A DOVEDNOSTI

9 | **Zapojení rodin do činnosti třídy představuje skvělou příležitost uvědomit si, jak rozmanitá a zajímavá je naše třída.**

- 1. krok:** Vyzvěte rodiče, aby přispěli svými nápady ke dni otevřených dveří, kterými oslaví kulturní rozmanitost, například vaření, kulturní vystoupení apod.
- 2. krok:** Společně s žáky projděte seznam nápadů rodičů a s dětmi se dohodněte, které by pro ně byly zajímavé.

Doporučené závěrečné shrnutí k diskusi: „*Díky všem rodičům za jejich příspěvek.*“

Další materiály naleznete na unhcr.org/teaching-about-refugees

Tyto vzdělávací materiály připravil Mialy Dermish.
Po obsahové stránce se na přípravě podílela Laetitia Lemaistreová.

© 2017 UNHCR